

در قالب فیلم، عکس، پادکست و وبلاگ به تقویت هویت فرهنگی در کنار ابزارهای بومی کمک می‌کند.

البته دامنه فناوری‌های نوین بسیار گسترده‌تر از موارد فوق است و حوزه حفاظت از میراث فرهنگی هم‌پای سایر حوزه‌های تخصصی ظرفیت زیادی برای بهره‌مندی از این فناوری‌ها دارد.

چگونه می‌توان از فناوری‌های نوین (مثل دیجیتال سازی یا واقعیت افزوده) برای مستندسازی و معرفی میراث فرهنگی به نسل جوان استفاده کرد؟

سیاست‌گذاری ملی در حوزه حفاظت از میراث فرهنگی در برابر توسعه شهری، باید بر پایه‌ی ادغام میراث در فرآیند توسعه استوار باشد و نه در تقابل با آن. این سیاست‌ها باید هم به لایه‌های کالبدی و تاریخی توجه کنند هم به لایه‌های اجتماعی، معنایی و ناملموس. تنها از رهگذر تلفیق دیدگاه‌های چندرشته‌ای، ابزارهای قانونی، مشارکت عمومی و تکیه بر پژوهش‌های بومی و بین‌المللی می‌توان به حفاظت پایدار و هوشمندانه از میراث شهری دست یافت. به طور کلی می‌توان سیاست‌های زیر را پیشنهاد نمود:

۱. نهادینه‌سازی حفاظت میراث در فرآیند برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری شهری
۲. حفاظت یکپارچه بافت‌های تاریخی به‌عنوان جزء لاینفک توسعه پایدار شهری
۳. ایجاد ضوابط حقوقی الزام‌آور برای حفاظت از میراث در طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای در قوانین بالادستی
۴. تقویت زیرساخت‌های پژوهشی برای تصمیم‌سازی مستند به ظرفیت‌های تاریخی، فرهنگی و طبیعی مبتنی بر تجربیات تاریخی برای پرهیز از آزمون و خطاهای پرهزینه
۵. ایجاد انگیزه‌های ملی، فرهنگی و اقتصادی و مشارکت مردمی در حفاظت از میراث شهری
۶. مدیریت منظر تاریخی شهرها و طراحی معماری و شهری مبتنی بر هویت تاریخی و در چارچوب آموزه‌های میراث معماری و شهرسازی ضمن توجه به معاصریت که مهمترین سنت معماری و شهرسازی ایرانی است.
۷. پشتیبانی از پژوهشگاه برای ایجاد پایگاه داده یکپارچه و قابل دسترس برای طراحان و برنامه‌ریزان شهری.

البته می‌توان دلایل دیگری نیز در این زمینه برشمرد اما موارد فوق از مهمترین‌ها به‌شمار می‌روند.

چگونه می‌توان از فناوری‌های نوین (مثل دیجیتال سازی یا واقعیت افزوده) برای مستندسازی و معرفی میراث فرهنگی به نسل جوان استفاده کرد؟

پرسش مطرح شده بسیار مهم و یکی از دغدغه‌های روز در حوزه حفاظت و انتقال ارزش‌های میراث فرهنگی به نسل آینده است. فناوری‌های نوین، امکانات بی‌سابقه‌ای برای مستندسازی، حفاظت و معرفی جذاب میراث فرهنگی به نسل جوان فراهم کرده‌اند در این زمینه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

دیجیتال سازی در زمینه میراث فرهنگی

۱- ثبت دقیق و پایدار آثار تاریخی از طریق تهیه نقشه‌ها، تزیینات، جزییات و ساختارها، با استفاده از اسکن لیزری سه‌بعدی، فتوگرامتری و مدلسازی BIM. همچنین آرشیو، بازنمایی مجازی یا چاپ سه‌بعدی با اهداف حفاظتی و آموزشی.

۲- واقعیت افزوده (AR) و واقعیت مجازی (VR) از طریق ایجاد تجربه تعاملی. از این طریق کاربران می‌توانند با گوشه‌ی هوشمند یا عینک VR وارد فضای مجازی یک بنای تاریخی شده و بازدید کنند. از دیگر امکانات در این زمینه می‌توان به بازسازی محیط‌هایی که تخریب شده‌اند اشاره کرد. این فعالیت با اهداف حفاظتی، پژوهشی، معرفی و آموزشی صورت می‌گیرد.

۳- بازی سازی و روایت تعاملی که مخاطب به‌ویژه جوانان را با استفاده از زبان ملی و یا زبان‌ها و لهجه‌های محلی در قالب بازی، روایت چندرسانه‌ای، چالش و رقابت جذب می‌کند. فناوری‌هایی از این دست نقش موثری در ارتقاء سواد تاریخی و هویتی با ایجاد حس «مالکیت فرهنگی» ایفا می‌کند.

۴- پلتفرم‌های بازدید مجازی و متاورس که با ساخت موزه‌های مجازی، بازدید از اماکن تاریخی و موزه‌ها را ممکن و لذت‌بخش می‌کنند. این فناوری‌ها با ایجاد نسخه دیجیتال شهرها و مکان‌های میراثی در متاورس از جاذبه‌های فوق‌العاده‌ای در جهت تعامل و آموزش برخوردارند.

۵- مشارکت دیجیتال و شبکه‌های اجتماعی نیز با تشویق جوانان برای مستندسازی تجربیات خود از میراث شهری

